

Τομέας Περιβάλλοντος

Πρόληψη, Διαχείριση και Αντιμετώπιση Καταστροφών
στο Φυσικό Περιβάλλον:
Σύνθεση απόψεων και πολιτικής

Ατζέντα Περιβάλλον

**Ολοκληρωμένη ανάπτυξη φυσικών περιοχών
και της υπαίθρου: υπάρχει καλύτερη επόμενη
μέρα για τις πληγείσες περιοχές;**

Κυριακή, 3 Νοεμβρίου 2023
Αλεξανδρούπολη

Γιατί μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου σε πληγείσες περιοχές;

Γιατί στόχος και των δύο, της ολοκληρωμένης ανάπτυξης και της αποκατάστασης είναι η ανανέωση, η αναβάθμιση και η επαναλειτουργία περιοχών που έχουν υποστεί κάποιο είδος καταστροφής:

- φυσική (πλημμύρες, πυρκαγιές, κτλ.) αλλά και
- ανθρωπογενής (όπως οικονομική ύφεση, μετανάστευση, γήρανση, κτλ.)

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου υιοθετεί στρατηγικούς στόχους και προσφέρει ένα πλαίσιο για την επίτευξη βιώσιμης και ενισχυμένης ευημερίας χωρίς τα λάθη του παρελθόντος.

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου:

Ολοκληρωμένη:

Ανάπτυξη με όλες τις παραμέτρους, δηλαδή οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές και τις διασυνδέσεις τους

Ολοκληρωμένη:

Ανάπτυξη με όλους, χωρίς περιθωριοποιήσεις και χωρίς αποκλεισμούς

Αναγνώριση της διασύνδεσης και της ολότητας της ζωής στην ύπαιθρο και αναγκαστική εφαρμογή ολιστικών στρατηγικών.

Η καλύτερη επόμενη μέρα για τις πληγείσες περιοχές προϋποθέτει:

**όραμα,
στόχους και
στρατηγική**

Οι περιοχές της υπαίθρου αποτελούν τον ιστό της κοινωνίας μας και το σημείο όπου χτυπάει η καρδιά της οικονομίας μας. Αποτελούν βασικό στοιχείο της ταυτότητάς μας και του οικονομικού δυναμικού μας. Θα τιμήσουμε και θα διαφυλάξουμε τις περιοχές της υπαίθρου μας και θα επενδύσουμε στο μέλλον τους.

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν (Ursula von der Leyen), Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Στόχοι για την υπαίθρο του αύριο (2040;)

**ισχυρή,
ανθεκτική,
ευημερούσα και
διασυνδεδεμένη**

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου είναι στρατηγική επιλογή και πλαίσιο αρχών που εξειδικεύεται κάθε φορά ξεχωριστά για κάθε τόπο. Δεν είναι πολιτική με τον παραδοσιακό όρο.

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου κινητοποιεί ανθρώπινο δυναμικό και πόρους, και συντονίζει τα εργαλεία για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων.

Μια Ισχυρή ύπαιθρος:

- Κατανόηση του γεγονότος ότι οι φυσικοί πόροι, το νερό και το έδαφος, και το σύνολο του οικοσυστήματος είναι μέρος της **παραγωγικής** διαδικασίας
- Διαφοροποίηση και στόχευση της οικονομίας
- Επένδυση σε υποδομές
- Εφαρμογή σύγχρονων γεωργικών πρακτικών, τεχνολογικών προόδων και τεχνικών βιώσιμης γεωργίας
- Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας με πόρους και κεφάλαια σε επίδοξους επιχειρηματίες της υπαίθρου
- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση
- Συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, προώθηση της κοινωνικής συνοχής
- Υιοθέτηση Τεχνολογίας για πρόσβαση στις αγορές, την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης

Μια ανθεκτική υπαίθρος (1):

Η κλιματική αλλαγή μας έχει «παρασύρει» να σκεφτόμαστε την ανθεκτικότητα με περιβαλλοντικούς όρους

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη μας επαναφέρει

Δεν υπάρχει περιβαλλοντική ανθεκτικότητα χωρίς ανθεκτικές οικονομίες και κοινωνίες

στήριξη της ανθεκτικότητας =

οικοδόμηση της ικανότητας των κοινοτήτων της υπαίθρου να αντέχουν και να ανακάμπτουν από ένα φάσμα προκλήσεων και αλλαγών

Μια ανθεκτική ύπαιθρος (2):

Ετοιμότητα στις καταστροφές και μείωση κινδύνου.

- Εφαρμογή πολιτικών που εστιάζουν στα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και στα μέτρα μείωσης του κινδύνου για φυσικές καταστροφές όπως πυρκαγιές, πλημμύρες, ξηρασίες και καταιγίδες. Αυτό περιλαμβάνει ανάπτυξη υποδομής, κοινοτική εκπαίδευση και σχεδιασμό αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Διατήρηση του περιβάλλοντος και βιώσιμες πρακτικές

- Πολιτικές που υποστηρίζουν τη βιώσιμη χρήση γης, τη διατήρηση των φυσικών πόρων και την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης ανθεκτικότητας (αλλά και τον μετριασμό των περιβαλλοντικών κινδύνων).

Μια ανθεκτική ύπαιθρος (3):

Κοινωνικά Δίκτυα Ασφάλειας

- Εφαρμογή προγραμμάτων διχτυών κοινωνικής ασφάλειας, όπως ασφαλιστικά προγράμματα, επιδοτήσεις ή άμεση οικονομική στήριξη σε ευάλωτες ομάδες σε περιόδους κρίσεων ή οικονομικής ύφεσης.

Δέσμευση και Ενδυνάμωση της Κοινότητας

- Πολιτικές που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινότητας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, προάγουν την κοινωνική συνοχή και ενδυναμώνουν την τοπική ηγεσία για αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών και ανάκαμψη.

Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες

- Διασφάλιση πρόσβασης σε ποιοτική υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, καθαρό νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής. Οι πολιτικές που υποστηρίζουν τη βελτίωση των αγροτικών υποδομών μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ανθεκτικότητα.

Μεταφράζοντας τους στόχους σε στρατηγική (1):

Οι βασικές ιδέες της στρατηγικής ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης:

1. η διασύνδεση διαφόρων πτυχών της ζωής στην ύπαιθρο και
 2. η εφαρμογή ολιστικών προγραμμάτων που καλύπτουν πολλαπλές ανάγκες ταυτόχρονα
- συνολική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές, οδηγώντας σε κοινωνικοοικονομική πρόοδο και βελτιωμένο βιοτικό επίπεδο για τους κατοίκους.

Σοβαρό λάθος: η αποκλειστική σύνδεση των περιοχών της υπαίθρου με την Κοινή Αγροτική Πολιτική

Οι περιοχές της υπαίθρου πρέπει να είναι αντικείμενα όλων των πολιτικών, να εξειδικεύουν μέτρα για την ύπαιθρο και να αξιοποιούν τα σύγχρονα εργαλεία πολιτικής και κυρίως τον αυστηρό καθορισμό της επιλεξιμότητας έτσι ώστε η πολιτική να αυξήσει το βαθμό στόχευσης και εξειδίκευσης και συνεπώς της αποτελεσματικότητας.

Μεταφράζοντας τους στόχους σε στρατηγική (2):

Τα μέτρα πρέπει να είναι προσαρμόσιμα, ανάλογα με το πλαίσιο, και συμμετοχικά, και να περιλαμβάνουν τη συνεργασία της κεντρικής κυβέρνησης και όλων των βαθμών της αυτοδιοίκησης, των ΜΚΟ και των ίδιων των κοινοτήτων για τη δημιουργία συνολικής και βιώσιμης ανθεκτικότητας στις αγροτικές περιοχές

Η στρατηγική να βασιστεί σε ισχυρές και ζωντανές τοπικές κοινότητες που θα αναδείξουν εξατομικευμένες, προσαρμοσμένες στον τόπο και ολοκληρωμένες λύσεις επενδύσεων και πολιτικής αξιοποιώντας πρώτα από όλα την τοπική γνώση των αναγκών και των λύσεων, αλλά και την κοινωνική καινοτομία και τα ψηφιακά εργαλεία.

Σας ευχαριστώ για την πρόσκληση και την προσοχή σας....

Παράρτημα - Οι δέκα κοινοί στόχοι

1. Να εξελιχθούν σε ελκυστικούς χώρους, που αξιοποιούν τις δυνατότητές τους, προσφέρουν τοπικές ευκαιρίες και λύσεις και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των τοπικών επιπτώσεων των παγκόσμιων προκλήσεων.
2. Να αποτελέσουν φορείς μιας πολυεπίπεδης και τοποκεντρικής διακυβέρνησης, με ολοκληρωμένες στρατηγικές, με συνεργατικές και συμμετοχικές προσεγγίσεις που και αλληλεξαρτήσεις μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών.
3. Να γίνουν εγγυητές της επισιτιστικής μας ασφάλειας, οικονομικών ευκαιριών, αγαθών και υπηρεσιών για την ευρύτερη κοινωνία, όπως βιοπροϊόντων και ενέργειας, αλλά και τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας με βάση την κοινότητα και ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, διατηρώντας δίκαιο μερίδιο από τη δημιουργούμενη αξία.
4. Να γίνουν δυναμικές κοινότητες που εστιάζουν στην ευημερία, συμπεριλαμβανομένων των μέσων βιοπορισμού, της δικαιοσύνης, και της ποιότητας ζωής.
5. Να καταστούν κοινότητες χωρίς αποκλεισμούς, με αλληλεγγύη, δικαιοσύνη που προάγουν ίσες ευκαιρίες για όλους.
6. Να καταστούν πηγές φυσικών πόρων, οι οποίες ενισχύονται από τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και συμβάλλουν στην επίτευξή τους, της κλιματικής ουδετερότητας, και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων.
7. Να επωφελούνται πλήρως από την ψηφιακή καινοτομία και τις τεχνολογίες.
8. Να αποτελούνται από άτομα με επιχειρηματικό και καινοτόμο πνεύμα και επαρκείς δεξιότητες, συμβάλλοντας από κοινού στην τεχνολογική, οικολογική και κοινωνική πρόοδο.
9. Να καταστούν δραστήρια μέρη που διαθέτουν αποδοτικές, προσβάσιμες και οικονομικά προσιτές δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, προσφέροντας εξατομικευμένες λύσεις (π.χ. στους τομείς των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της υγειονομικής περίθαλψης και της φροντίδας, συμπεριλαμβανομένης της μακροχρόνιας φροντίδας, της κοινωνικής ζωής και των επιχειρήσεων λιανικής).
10. Να γίνουν τόποι που χαρακτηρίζονται από ποικιλομορφία, και αξιοποιούν στο έπακρο τα μοναδικά τους πλεονεκτήματα και ταλέντα και τις μοναδικές τους δυνατότητες.

